

»Du elsker sandhed i hjertets løndom« (Salme 51,8)

Kærlighed til sandheden

Fra min ungdom har jeg været imponeret af, ja betaget af den store indsats, nogle af menneskeheden's ædle skikkelser har gjort for at finde sandheden. Vi læste i gymnasiet *Sokrates'* forsvarstale og blev grebet af hans person. Alle studenter skulle dengang begynde deres studium med *filosofikum*, og selvom det var temmelig overfladisk, var man ikke ganske upåvirket deraf. *Søren Kierkegaard*, som ikke ville indregnes blandt filosofferne, har fulgt mig livet igennem. Og så har jeg snuset lidt hist, lidt her og aldrig helt hørt op med at beskæftige mig med tænkernes tanker.

Det betagende ved filosofferne er deres *lidenskab for sandheden* – en lidenskab, der nok kan gøre os kristne til skamme. Når jeg sammenligner mig selv med de græske filosoffer, synes jeg, at jeg kommer til kort. For det første bliver jeg svimmel, når jeg forsøger at følge med i det enorme tankearbejde, de gennemførte for at analysere begreberne og skaffe klarhed. Jeg havde givet op, træet og udaset, før jeg var nået halvt så langt. For det andet bringer de mig i tvivl, om jeg har samme kærlighed til sandheden som de og er villig til som Sokrates at sætte alt andet til side for at finde den, kende den og gøre den. Det er en uforglemmelig stund i historien, da han tog giftbægeret og tømte det med disse ord: »Kun guderne ved, om ikke jeg går til en bedre del end I, som bliver her tilbage!«

Det, som ganske særligt betager mig, er, hvor nær de kom sandheden, som den er os åbenbaret i evangeliet. Det er tydeligt, at for Sokrates og hans store elev *Platon* gjaldt det ikke blot om at *finde* sandheden, men også om at få den *integreret i sit eget liv*, så man gør den.

Det er måske derfor, Sokrates ikke skrev om sandheden (således som jeg nu gør). Han var overbevist om, at man ikke kan læse eller studere sig til den. Man kan kun »leve sig til den«.

Platon skrev derimod, og hans skrifter er grundlæggende for den gudsbevidsthed, som det europæiske menneske aldrig har kunnet glemme, end ikke når det afviste evangeliet.

I sit hovedværk om *Staten* siger han, at kommer der en fuldkommen retfærdig, vil han blive pisket og pint, lagt i lænker, få sine øjne udstillet, og til sidst, når han har lidt alt dette, skal han korsfæstes.

Det er også i dette værk, vi finder den berømte lignelse om mennesket, der sidder lænket og bundet ved indgangen til en hule, så han ikke kan se bagud, men kun

ind mod hulens væg. Bag ham stråler lyset, og imellem ham og lyset går adskillige skikkelser frem og tilbage og kaster deres skygger ind på hulens væg. Det lænkede menneske kan kun se skyggerne, men ikke selve skikkelserne; det forhindrer hans bundethed ham i. Han ser altså kun skyggerne af virkeligheden (sandheden), men ikke selve virkeligheden. Derfor er han i en selvmodsigende position, thi selv er han jo ikke en skygge, men en skikkelse, en person.

Han må altså løses af sine lænker, hvis han skal komme til at se virkeligheden.

Hvem kan løse ham? Det er det afgørende spørgsmål.

Synet på mennesket

Svaret på det afgørende spørgsmål: »Hvem kan løse det bundne menneske?« er i væsentlig grad afhængigt af, hvilken opfattelse man har af mennesket.

Den sokratiske opfattelse er, at lænkerne, der binder mennesket og hindrer ham i at se virkeligheden, er hans *uvidenhed* – eller hans glemsomhed. Mennesket er ikke en fjende af sandheden, men er blevet fremmed for den. Hvis der er nogen, der kan oplyse ham om den, vil hans lænker falde af ham.

Sandheden vil med andre ord gøre ham fri!

Så nær evangeliet – og dog så langt fra!

De fleste filosoffer følger bevidst eller ubevidst i et tilsvarende spor. En af de betydeligste i vor tid er tyskeren *Karl Jaspers* (1883-1969). For ham er gudsbevidstheden uafriktelig og uomgængelig. En filosof, der ikke tager den alvorligt (som f.eks. *Sartre*), kan lige så godt høre op. Jaspers hævder, at ethvert menneske, der virkelig oplever at være sig selv, dermed også forstår, at Gud er. Idet han er overbevist herom, bliver han også sit ansvar som et frit menneske bevidst. Gud kan ikke bevises, thi han hører ikke hjemme i den sammenhæng, der er underlagt beviser, men han kan erkendes – og i erkendelsen får mennesket »kontakt med ham« og tager ansvaret på sig. (Så vidt jeg forstår, er det sådan, *Vaclav Havel*, den tjekkiske præsident, opfatter sin personlige frihed og sit personlige ansvar).

Disse ædle sandhedssøgere er så nær ved, at vi næsten føler os eet med dem – og dog er der en altafgørende forskel imellem dem og os.

Forskellen beror på, at hverken Sokrates, Platon eller Karl Jaspers anser menne-

sket for en *fortabt synder*. Efter deres opfattelse er menneskets synd snarere uvidenhed end skyld. Derfor er der ikke brug for en frelser, en forsoner, en mellemmand imellem mennesket og guddommen.

Engen har beundret Sokrates mere end Søren Kierkegaard, men han betonedet netop, at Sokrates' syn på mennesket er for optimistisk, thi mennesket er »polemisk vendt imod sandheden«, en fjende af den. Bliver han mindet om den, vil han snarere hade den, modsige den og vende sig fra den end elske den. »*Mig tror I ikke, fordi jeg siger sandheden*«, sagde Jesus (Johs. 8,45).

Det, der gør allermest indtryk på mig, når jeg er i selskab med de store grækere og deres efterfølgere, er deres ansvarsbevidsthed. De dyrkede ikke filosofi for filosofiens egen skyld, men for at tjene.

Der er især to ting, jeg har fæstet mig ved. Den første er, at de søgte sandheden for at kunne forenes med den. Det hang formentlig sammen med, at sandheden for dem var guddommen. De ville ikke blot vide noget om sandheden, de ville virkeliggøre den.

Den anden ting er, at de ville tjene deres samtid med sandheden (udtrykt i lignelsen om det bundne menneske ved hulens indgang derved, at den, der er oplyst om virkeligheden, skal komme den trælbundet til hjælp, så han kan blive fri).

De var uselviske i deres enorme tankearbejde.

Vi kristne

Lad os først sammenligne os med dem, f.eks. med Sokrates. Der er næppe nogen af os, der føler sig stor i hans selskab. Hans navn bespottes ikke af noget menneske. Vi bærer Kristi navn. Det bliver vel ikke bespottet blandt menneskene rundt omkring på grund af os?

De store grækere vidste eller anede, at sandheden (virkeligheden) kun findes hos guddommen – og så vidt jeg forstår, erkendte Platon, at der kun er een Gud.

Hvem han er, har vor Herre Jesus åbenbaret os. Ham kendte grækerne ikke – men Ham har vi fået nåde til at kende! Os, der slet ikke har søgt som de, er mere betroet, skønt de forekommer mig langt ædelere end vi!

Hvad skal vi »stille op« med så overvældende en nåde?

Lad os frem for alt *blive i lyset* – lyset, der udgår fra disse sandhedssøgere, og LYSET, som vor Herre Jesus er! I dette lys bliver enhver afvigelse fra sandheden

straks afsløret.

Sandheden er vor Herre og Frelser selv. »Jeg er vejen og sandheden og livet,« sagde han (Johs. 14,6). I samme grad som Han er vort liv – i samme grad, som Sandhedens Ånd præger os – i samme grad som Han, der er Sandheden, har vundet skikkelse i os, kender vi Sandheden og er vidner om den.

Ingen af filosoferne er *ovenfra*. De søgte oventil, men det er ikke det samme som at være ovenfra. Kun vor Herre Jesus er ikke af denne verden, skønt han kom til den. Han er ovenfra.

Ingen af de ædle filosoffer, end ikke Sokrates kunne sige: »Hvem af jer kan overbevise mig om nogen synd!« men det kunne vor Frelser sige med fuldgod samvittighed.

Ingen af dem kunne sige: »Den, som har set mig, har set Faderen,« men det sagde Han.

Før sammenlignede vi os med Sokrates og var ikke sikre på, at det ikke er os kristne, der falder igennem ved sammenligningen. Lad os nu sammenligne Sokrates med Kristus – så er vi ikke i tvivl om, hvem der falder igennem. Det gør Sokrates!

Vel er der adskillige ligheder imellem ham og Jesus, men de to er ikke ligemænd på samme plan. Jesus er Gud. Sokrates er ikke Gud, men en skabning, et menneske.

Det store spørgsmål for os, der bærer Kristi navn, er, hvor meget vi ligner ham. Hvis Sokrates ligner ham mere, end vi gør, hvad da med al vor kundskab om sandheden og al vor tro på Ham, der er sandheden?

Jeg kender lykkeligvis adskillige kristne, der ikke falder igennem ved en sammenligning med Sokrates. Det er ikke i udpræget grad de skriftkloge kristne – det er oftere de enfoldige, dem vi ikke omtaler som skriftkloge, men som *efterfølgere*.

De har hverken læst Platon eller Søren Kierkegaard, men de har personligt hørt Herren sige til dem: »Følg du mig!« og det har de gjort dag efter dag. De kender ikke udtrykket »den integrerede sandhed« og bryder sig ikke om det, thi det er for abstrakt – de kender derimod Bibelens ord om at gøre sandheden, og det er dem nok, thi det er både Ånd og Liv for dem og tilmed ikke svært at forstå.

De kender slet ikke Kierkegaards berømte og berygtede ord: »Subjektiviteten er sandheden,« og hvorfor skulle et sådant ord også sætte dem grå hår i hovedet? Uden at kende Kierkegaards ord virkeliggør de det, idet sandheden ikke blot er uden for dem, men er blevet deres personlige liv. Ånden, som er Sandheden, fylder dem, og fra deres indre strømmer liv, lys, kærlighed, fred og glæde ud til deres omgivelser, hvor de end er. Således vidner de

om den sandhed, der er i dem, og andre vidner også om den (se 3. Johs. 3).

Det er kun således, vi kender sandheden, som vi bør kende den og kan kende den, hvis vi virkelig tager imod Ham, der er sandheden.

Vor Frelser og Herre

Sandheden er ikke et begreb, vi skal lære, men en person, Guds søn, vor Herre Jesus, der elsker os med en evig kærlighed. Han henvender sig ikke først til vor hjerne, men til vort hjerte og siger: »Kom hid til mig!«

Kommer vi til ham, støder han os aldrig bort – end ikke, når vi skammer os alermest over os selv.

Skønt sandheden ved alt om os, så den med sandhed kunne støde os bort, gør den det ikke, thi sandheden er sandheden *om Ham*, der gav sig selv hen i døden på et kors for i sandhedens skarpe lys at kunne fremstille os for Gud som retfærdige.

Hvilken sandhed! Er det virkelig sandt, at min synd og skændighed er borte – borttaget af min Herre og Frelser? Er det helt sandt, at Gud aldrig mere vil komme mine synder i hu? Er det så sandt, at min samvittighed ikke er sand, når den stadig vender tilbage til mine synder og ikke kan tro, at de er som aldrig sket?

Er det så sandt, at det er *virkelighed* – eller er det bare noget, jeg skal tro?

Sandheden er ikke *noget* – noget, du skal tro – sandheden er vor Herre Jesus. Ham skal du tro. Gør du ikke det, da gør du Ham til en løgner.

Sandheden kommer ikke fra dig, men fra og med ham, der er sandheden. Det betyder derfor, at Guds kærlighed kommer til dig sammen med sandheden.

Sandheden som *begreb* er nøgtern, nærmest kølig – men Jesus, der er sandheden, forholder sig ikke køligt imod dig – Han elsker dig!

Sandheden, vor Herre Jesus, er så overvældende, at vort hjerte sønderbrydes under den. Den er åbenbaringen af Gud, der er kærlighed – altså åbenbaringen af den kærlighed, der skænker os frimodighed endog i dommen!

Således »påtvinger« sandheden os *kærlighed til sandheden*. Hvem kan andet end elske den, der gør ham fri, og giver sig selv hen i døden på et kors, for at det kan ske?

Og således er vort forhold til sandheden et *hjerteforhold* – ikke så meget et spørgsmål om intellektuel forståelse – snarere et »kærlighedsforhold« – vi elsker, fordi Han, der er sandheden, elskede os først (1. Johs. 4,19).

Ingen har »forstået« dette bedre end den discipel, som Jesus elskede, apostelen *Johannes*, der atter og atter vender tilbage til, at Jesus elskede ham. I sit evangelium

anvender han ordet »sandhed« langt mere, end de tre andre evangelister tilsammen gør; men for at ingen, der læser ham, skal hænge fast i sit eget sandhedsbegreb, indleder han sit evangelium således: »...vi så Hans herlighed, en herlighed som den enbårne Søn har den fra Faderen, fuld af *nåde og sandhed*« (1,14) og straks derefter siger han: »...*nåden og sandheden* er kommet ved Jesus Kristus« (1,17).

Nåden og Sandheden hører uløseligt sammen – men de kan ikke indpasses i vor sandhedsopfattelse og sandhedsbegreber – de kommer ovenfra – de kommer fra den virkelige virkelighed, fra Gud selv – de kommer med Jesus Kristus, der sagde: »Jeg er sandheden!«

Den nåde og sandhed har vi fået nåde til at tage imod. Vi gjorde os ikke fortjenste til den, men Gud viste os barmhjertighed. Han åbnede vort hjertes øjne, så vi »så« den herlighed, som sandheden bringer os, fordi den kommer til os sammen med nåden.

Derfor har vi fået *lyst til sandhed* i hjertets løndom (Salme 51,8) og modvilje mod løgnen i alle dens skikkelser.

Vi er blevet *børn af Sandheden* med Jesu Ånd, der er sandheden, i vore hjerter. Vi er gjort til *sandhedsmennesker* af Ham, der er sandheden og som kom til os og stadig kommer til os med nåden og sandheden.

Sammenlignet med de ædle filosoffer hat vi slet ikke søgt sandheden som de – vi falder igennem, når vi sammenligner os med dem – men det forpligter os så meget desto mere til at give vort liv hen i kærlighed til sandheden, altså i kærlighed til vor Herre Jesus, der er sandheden og som giver os den ære at være hans efterfølgere.

Kom, Sandheds Ånd! og vidne giv,
at Jesus Kristus er vort liv,
og at Du ej af andet ved
end Ham vor sjæl til salighed!

Kom, Lysets Ånd! og led os så,
at vi på klarheds veje gå,
men aldrig dog fra troens grund
et hårsbred vige nogen stund!

Gud Faders Ånd! kom til os ned
med Himlens ild, Guds kærlighed!
Læg på vor tunge nådens røst
med Livets ord til evig trøst!

(Kingo)

Hyklari contra sandheden

Der er intet, Herren dømmer strengere end hyklari. Der er formentlig heller ikke noget, vi væmmes mere over end just hyklari.

Hyklari er at udgive sig for mere, end man er, altså et misforhold imellem den udvortes optræden og den indvortes virkelighed. Hyklere vil gerne, at der lægges mærke til dem, så de bliver beundret. De vil i det hele taget gerne frem i rampelyset.

I Matt. 23 afslører Herren alt hyklari og udsiger de frygteligste ord over hyklere.

De skriftkloge og farisæerne

Han koncentrerer sit veråb over hyklerne og farisæerne og de skriftkloge og lader os dermed forstå, at hyklari især er til stede iblandt åndelige ledere.

Det første, han siger, er, at de »har taget sæde på Moses stol.« Hermed siger han, at de har tiltaget sig en plads, der ikke tilkommer dem. De har haft ambitioner om at komme frem – at blive set og hørt – at blive ledere.

Det er at tage sæde – noget ganske andet er at blive »sat til« at være en åndelig leder (Johs. 15,16), sat dertil af Herren.

I trangen til at komme frem i rampelyset ligger hykleriet; ingen, der kender sig selv og har respekt for Gud, har denne trang. Moses, på hvis stol de skriftkloge og farisæerne havde sat sig, havde den modsatte indstilling: han bad Herren om at sende en anden.

Har man imidlertid først taget sæde som leder og lærer i åndelige spørgsmål, da har man bragt sig i en stilling, der fører ud i mørket samtidig med, at man kan være til velsignelse for andre! Det udsiger Herren i det følgende vers: »Alt, hvad de siger, skal I derfor gøre og overholde...« (Matt. 23,3). De, der har taget sæde som ledere, er skriftkloge; de kender Skriften og henviser altid kun til den. Derfor kan de oprigtige »små« mennesker, der slet ikke er skriftkloge, få hjælp af, hvad de hører. Men de, der siger det, er selv på vej ud i mørket!

Så forfærdeligt er hykleriet! Kan man tænke sig noget større selvbedrag end dette: at blive brugt til hjælp for andre og selv være forkastet?

Sådanne hyklere er ikke klare over, at de er hyklere; de har overdøvet sandhedens stille røst: »Du gjorde noget galt, da du tog sæde som leder!« og de henviser til den hjælp, der flyder af deres lederskab!

Jesu forfærdelige veråb

At læse Matt. 23 er at høre de »voldsom-

ste« ord af Hans mund, der er Sandheden og altid er den tro i kærlighed! Enhver, der hører Jesu forfærdelige veråb, bør lytte som en, der er rettet til. Vel er ordene forfærdelige – men det er da endnu forfærdeligere at høre dem uden at blive rystet. Lad os ikke være i forsvarsstilling, thi da risikerer vi at blive hængende i hykleriet!

Ved nærmere eftertanke viser det sig, at Herren ikke blot revser det hyklari, der er tydeligt for enhver, men også (og især) det hyklari, som måske kun er tydeligt for Ham.

Et eksempel: *Saul fra Tarsus*. Han var en skriftklog, og han var en farisæer – men var han en hykler? Han havde en fuldgod samvittighed – han var ulastelig efter lovtretfærdighedens krav – han var mere nidkær for Gud end alle andre – han ville kun eet: gøre Guds vilje!

Han er da ikke en hykler! Det vil han selv afvise med gode grunde, og det vil alle andre formentlig give ham medhold i.

Men Jesus regner ham blandt hyklere: »I farisæere og hyklere!« – »I dårer og blinde!« – »I slanger og øgleunger!« – »Du blinde farisæer!«

Saul fra Tarsus ville ikke sige sandheden og ikke også gøre den – og dog er han en hykler! Alt, hvad Herren siger om hyklerne, gælder også ham!

Han var den fuldkomne moralist – og dog en hykler!

Hvorfor? Fordi han påstod at kende sandheden – men kendte den ikke. Han påstod at gøre sandheden – men gjorde den ikke.

Således var der et misforhold imellem det, han sagde, og det, han gjorde. Han sagde, at han kendte sandheden, men gjorde det ikke.

At være en hykler i menneskenes øjne er forfærdeligt! At være en hykler – ikke i egen og ikke i menneskers bedømmelse, men i Guds er endnu værre!

Moralister, selv de mest nidkære og helhjertede som Saul, kender kun sandheden som bogstav. Derfor kan de ikke gøre den, end ikke når de som Saul fra Tarsus er fuldkomne efter lovtretfærdigheden.

Hvad er det, der fattes dem? Det er just det, de mener at have forud for andre og dog ikke har: kendskab til sandheden – d.v.s. kendskab til HAM, der er sandheden!

Det kan også udtrykkes således: *De har ikke den Ånd, som er Sandheden*. Følgelig er sandheden ikke i dem.

Derfor er der et forfærdeligt misforhold imellem deres ydre: de kæmper for sandheden – de afslører al umoralitet – de

skåner ingen for sandheden – og deres indre: de har ikke selv sandheden! Og derfor er de hyklere i udpræget grad.

Sandheden er sådan, at den ikke kan forvaltes af moralister (de retfærdige, de raske, som Jesus ikke var kommet for at opsøge), men kun af benådede syndere, thi kun i dem bor Sandhedens Ånd, der tilige er Kærlighedens Ånd.

Sauls hjerte var ikke rent; derfor var hans ydre heller ikke rent, skønt det var præget af helhjertethed, nidkærhed for Gud og troskab imod Skriften.

Og derfor havde han forsømt det i loven, som har større vægt:

Ret og barmhjertighed og troskab (vers 23)

Lad os samle os om *barmhjertigheden*! Hvad var vi uden Guds barmhjertighed?

Kommer vi bort fra den, er vi i hykleriet! Da optræder vi jo, som var vi noget mere end andre mennesker.

Vil du gerne gå i døden og stedes for dommen uden Guds barmhjertighed?

Hvis ikke, optræd da ikke barmhjertighedsløst imod andre mennesker! Thi gør du det, er du en hykler!

Hyklari og hårdhjertethed hører sammen!

Og Herren råber sit veråb over al hårdhjertethed; ethvert hårdt og ubodfærdigt hjerte samler sig vrede til vredens dag, da Guds retfærdige dom skal åbenbares. Hårdhjertethed er ringeagt for Guds godheds og overbærenheds og langmodigheds rigdom (Rom. 2,4-5).

Barmhjertighed har større værd end at give tiende så omhyggeligt, at man ikke glemmer at regne mynte og dild og kommen med i det, der skal ydes tiende af – du bliver aldrig frelst af at give tiende, men kun af Guds barmhjertighed – det er den, der leder dig til omvendelse – hvis du gerne vil virke til hjælp for mennesker, så de omvender sig, husk da, det kan kun ske ved den Ånd, der er rettens, barmhjertighedens og troskabens Ånd!

Hykleriet er menighedens største fare. Hvis vi nu definerer hykleriet som *enhver åndløs optræden i Jesu navn*, da rettes lyset imod enhver af os. Vi kan så nemt sige og hævde det bibelsk rigtige i en forkert ånd og således træde frem som de skriftkloge og farisæerne, de hyklere, hvem Jesus udråbte sit forfærdelige veråb over. Eller vi vil måske så gerne »frem« uden at frygte for den dermed forbundne fare! Vi kan så let misrepræsentere sandheden, skønt vi »kæmper for den!

Frelseren

Hvor vi frelst dog trænger til vor Frelser! Han er den eneste, i hvem der aldrig fandtes det mindste misforhold imellem det indre og det ydre – end ikke i Guds øjne. Han er den eneste, der kan frelse og fri os af vort hykleri – den eneste, der kan bevare os fra at falde tilbage i det.

Hykleri er *ufrihed*. Man skeler til, om menneskene nu synes om en. Hykleri er også *glemsomhed*. Man glemmer, hvem Gud er, og hvad man selv er for en. Hykleri er bevidst eller ubevidst *komediespil*. Ingen kan gøre sig fri deraf end ikke den mest helhjertede.

Men Jesus kan. Hans barmhjertighed gør os fri. Når vi betænker, at han med rette kunne have vendt os ryggen – men i stedet for har overøst os med sin rigdom af langmodighed, overbærenhed og godhed, da fries vi af vort hykleri, thi da bryder dets grobund: *selvretfærdigheden, selvgodheden* og det *åndelige hovmod*, sammen – og dermed går det til grunde!

Herren siger til os: »I er alle brødre – kun een er jeres Fader, han, som er i Himlene« (Matt. 23,8 og 9). En vidunderlig, befriende tilsigelse! Derfor er der ikke »stor, større, størst« iblandt os, og derfor titulerer vi ikke hverandre, som om vi ikke alle var brødre og havde samme Fader!

Og dog er der alligevel en forskel i åndelig modenhed: »Og den, der er størst iblandt jer (d.v.s. virkelig er det, men ikke har ambitioner om at være eller blive det som f.eks. *Diotrefes* i 3. Johs. 9), han skal være jeres tjener (hvilket er noget andet end at »have en tjeneste« – ser du forskel-

len?) (Matt. 23,11-12).

»Men den, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, som ydmyger sig, skal ophøjes!« Der findes i menigheden både onde og gode. Adskillelsen imellem dem bliver først tydelig ved tidsalderens ende. Jesu beskriver forskellen imellem disse to mennesketyper: »den, som *ophøjer* sig selv (og *altid* gør det),« og »den, som *ydmyger* sig selv (og også *altid* gør det)«. Farisæerne og de skriftkloge, hyklerne *ophøjer altid sig selv* (også når de »ydmyger sig«, se Kol. 2,18 og 23), medens de genfødte med Jesu Ånd i deres hjerter *altid ydmyger sig selv* (uden nogen sinde at spille ydmyg).

Denne altafgørende forskel imellem dem, der er i menigheden, kan vi ikke gennemskue klart her i tiden, men Herren kan. Vi kan derimod lade Jesu ord være en lygte for vor fod og et lys på vor vej, thi da bliver vi af Guds trofaste, barmhjertige Ånd advaret i vor egen ånd hver gang, vi er på vej tilbage i hykleriet, fordi vi forkynder eller forfægter eller forsvarer sandheden i en forkert ånd. Da bedrøver vi Helligånden, thi han bedrøves dybt over enhver form for hykleri i menigheden.

Derfor er det godt ofte at læse 1. Kor. 13.

Til sidst

»Døm ikke, for at I ikke skal dømmes« (Matt. 7,1). Dette ord står i Jesu bjergprædiken, hvor han lærer os, at vor synd ikke blot består i vore syndige *gerninger*, men også (og især) i vort syndige *begær*. Derfor er den, der ikke slår en anden ihjel,

men hader ham, lige så skyldig for Gud som morderen – og den, der ikke bedriver hor, men har et syndigt øje, lige så skyldig som horkarlen.

Den, der ved dette, ved tillige, at han kunne være både morder, horkarl, drukkenbolt, hvis ikke Guds barmhjertighed havde omsluttet ham, før han var sig det bevidst.

Det gav *Frank Mangs* engang udtryk for, da han spadserede igennem den indre by i København sammen med pastor *Fjord Christensen*, og de stødte på en beruset mand, der dinglede sig frem. »Der går jeg, hvis ikke Gud havde vist mig barmhjertighed,« sagde Frank Mangs.

Derfor kan vi aldrig dømme, som var vi i os selv retfærdige. Gør vi det alligevel, da er vi borte fra Guds barmhjertighed, og da handler vi på samme vis som den, vi dømmer (Rom. 2,1). Først gør vi det i *hjetet*, fordi det syndige begær i os kommer til live, når vi går bort fra Guds barmhjertigheds og nådes herredømme over os og så kommer vi i fare for også at gøre det i *gerning*!

Hykleri er kristenhedens største fare. Det forekommer mig, at Jesu bjergprædiken er det skarpeste lys, og at den afslører enhver ansats til hykleri iblandt Guds børn.

Må Herren altid komme til orde hos os – også med Matt. 23! Thi hans ord bringer frelsen med sig, også når de afslører os grundigt.

De er sandheden – den alene kan gøre os fri – fri af hykleriet og alt det forfærdelige, det fører til!

Forførelser og sandheden

Hykleri og forførelse er i familie med hverandre. De udgiver sig begge for at være noget andet, end de er, og det er vanskeligt at afsløre dem. Det allervanskeligste er, at hverken hyklerne eller forførelserne altid selv ved, at de er i mørkets tjeneste.

Vor Herre Jesus siger, at mange falske profeter skal fremstå og føre mange vild (Matt. 24,11). Men allerede i bjergprædiken gjorde han opmærksom på, at de falske profeter ikke var klare over, at de var falske. »*Mange* skal sige til mig på hin dag: Herre, Herre! har vi ikke profeteret ved dit navn, og har vi ikke uddrevet onde ånder ved dit navn, og har vi ikke gjort mange undergerninger ved dit navn? Og da vil jeg sige til dem rent ud: Jeg har aldrig kendt jer; vig bort fra mig, I, som øver uret« (Matt. 7,22-23).

De træder på hin dag frem i »god tro« – de har aldrig været klare over, at de var falske profeter, thi de tjente jo Ham, og de

så resultater af deres tjeneste!

Ligesom farisæerne og de skriftkloge og mange andre hyklere forkynder, hvad der står skrevet, og derfor bliver til hjælp for »små« mennesker, men selv rammes af Jesu veråb, så befinder de falske profeter sig i samme fare: de udrætter noget, der tilsyneladende bliver til hjælp for visse mennesker, men selv er de, uden at vide det, i mørket – og de, der får hjælp af dem, er også i fare!

Falskhed (I)

De, der forkynder et direkte falsk »evangelium«, er ikke så vanskelige at afsløre – eksempelvis Mormoner og Jehovas Vidner.

Og dog!

Hvor let er det at afsløre, at de, der forkynder loven, også er falske profeter? *Galaterne* kunne ikke afsløre dem, men Paulus kunne. Der skal en ikke ringe an-

delig modenhed til for at afsløre lovens budbringere, især fordi de fremtræder så helhjertede og så bibelske.

Paulus taler om dem, der forkynder »en anden Jesus end ham, vi forkyndte« og om »en anden ånd end den, I fik« og om »et andet evangelium end det, I tog imod« (2. Kor. 11,4) men han uddyber ikke, hvad han siger til. Det synes imidlertid af sammenhængen at fremgå, at de, der forkyndte »en anden Jesus«, forkyndte en Jesus, der som Herre triumferer over alle sine modstandere og skænker sine efterfølgere et triumferende liv.

Er det ikke sandt?

Det kommer an på, hvad du forstår ved »triumf« – »et triumferende liv« – »kraft og sejr«!

Hvis du forstår det, som Paulus forstod det: »For Din skyld dræbes vi dagen lang; vi er regnet for slagtefår. Men under alt dette *mere end sejrer* vi ved Ham, som el-

skede os« (Rom. 8,36-37), da er det sandt – men sådan forstod de andre det ikke.

De lovede menneskene et triumferende liv i kødelig betydning, altså et liv, hvor Jesus opfylder alle deres kødelige ønsker: ingen sygdom – aldrig fattigdom kun succes – herligt, herligt, herligt!

Så »meget« kunne Paulus ikke love dem i Jesu navn! Så megen »kraft« kunne han ikke tilsige dem! Han kunne »kun« love dem, at de skulle igennem mange trængsler indgå i Guds rige. Den synlige triumf og herlighed kommer først, når Kristus kommer igen. Indtil da ejer vi »kun« den indre, usynlige herlighed under bedrøvelse, forfølgelse, forkastelse og eventuelt martyrium for Hans skyld.

Vi vil alle så gerne, at Guds sag får fremgang, og at Herren vækker vort folk!

Derfor er fristelsen til at anpasse budskabet til, hvad folk straks kan være med til, stor.

Evangeliet er imidlertid en hemmelighed. Ordet om korset er hverken visdom eller kraft i danskernes bedømmelse. Hvis man tilbyder dem, hvad de forstår ved en kærlig Gud, d.v.s. en Gud, der er på deres side og gør alt det, de helst vil have, da er man i sin iver efter fremgang blevet en forkynner af en anden Jesus og et anderledes evangelium, altså en forfører!

Hvem af os føler sig helt immun overfor den åndelige bacille: at love mennesker mere, end Sandhedens Ånd gør i den konkrete situation – hvem er ikke snarere tilbøjelig dertil af »kærlighed« til det bestemte menneske. Det ligger os snublende nær at forvandle Jesus til en anden Jesus, der bedre stemmer med vor opfattelse af kærlighed end med Bibelens åbenbaring af den.

Lover man f.eks. et menneske, at Gud skal helbrede ham, og det ikke sker, hvad da?

Da må vi erkende, at vi ikke har talt sandhed. Gør vi ikke det, da svækker vi os overfor løgnen – og jo oftere vi gør det, des mere magt får løgnen over os, uden at vi selv trykkes deraf. Vi fortsætter med »i frimodighed« at erklære syge for raske, skønt de ikke er det. Det gør vi for »ikke at svinge troen og troens ord« – men vi lever nu i en indbildning af, hvad »troen« er – den er blevet ord, store ord, støjende ord, men ikke kraft. Vi er hildet i et væv af usandhed, men påstår selv, at vi er i sandhedens tjeneste.

Vi risikerer at »vidne« om mægtige resultater, skønt de er svære at få øje på – eller vænner os til at overdrive, noget Guds Ånd bedrøves over.

Falske profeter – forførelser – »mange«, siger Jesus – hvem har mod til at sige Ham imod?

Falskhed (II)

Evangeliet er en hemmelighed, der kun bliver åbenbaret, når det bliver forkyndt med de rette ord. Dets hjerteblad er, hvad apostelen Paulus kalder for *korsets ord* (d.v.s. ord, der udgår fra korset) eller *ordet om korset* (d.v.s. ord, der kaster lys over korset – Ham, der hang derpå og døde for vore synder).

Korsets ord er et »strengt« ord, thi »nu går der dom over denne verden – nu skal denne verdens fyrste kastes ud« – det er så »strengt«, at ingen menneskelig selvfærdighed undgår at blive ramt af det. Det ord, der udgår fra korset, siger NEJ til ethvert menneske, sådan som mennesket er – derunder NEJ til alle »gode« og »fornuftige« tanker og forslag – NEJ til ethvert menneskes tilbud om at tjene Guds sag.

Men dette skarpe ord er ikke vellidt – end ikke i kristne kredse. Det indeholder Guds NEJ til kristenheden, som den er i sig selv – Guds NEJ til menighedslivet, når dette er gennemtrængt af mennesketanker og menneskemetoder – altså af tidsånden.

Hvor ordet fra korset og til korset ikke hersker i And og sandhed, sniger forførelserne sig straks ind.

Forførelserne hører denne verden til – og når man ikke går ind under korsets ord med dommen over denne verden, da åbner man for forførelserne og for denne verdens fyrste, som står bag alle vildfarelser og forførelser.

Men dette »strengt« og »skarpe« ord, der er skarpt som et nyslebet tveægget sværd, der trænger igennem marv og ben og dømmer alle menneskets tanker, er samtidig Guds nådes kraft, der nyskaber – og nyskaber – og nyskaber, så mennesket får et nyt hjerte – en ny Ånd – nye øren, der kan høre – og en frigjort vilje til at sige JA og NEJ i overensstemmelse med Herren.

Det er værnet imod enhver forførelse – det eneste værn.

Det kendte Paulus til. Derfor trådte han straks op imod selveste Simon Peter,

da denne var på vej til at forråde evangeliet og åbne for den forførelse, som loven er (Gal. 2,11 flg.).

Derfor kunne han hjælpe Galaterne, så de ikke faldt i de forførende lovprædikanters magt.

Derfor kunne han afsløre dem, der forkyndte Jesus ligesom han, men gjorde Ham til en lykkebringer og førte menneskene ind i den forførende illusion, at herligheden i ydre betydning allerede var deres her i tiden.

»Mange« contra »den som«

»Mange« (Matt. 7,22) – »mange« (Matt. 24,5, 10, 11) – »de fleste« (Matt. 24,12) – heroverfor står så »den, som holder ud indtil enden, han skal frelses« (Matt. 24,13) – han skal ikke blive forført.

Hvem holder ud indtil enden (målet)? Det gør kun han, der er fyldt af kærligheden, thi kærligheden udholder alt (1. Kor. 13,7).

Medens kærligheden bliver kold hos de fleste, fordi lovløsheden tager overhånd i kristenheden som følge af, at korsets ord ikke lyder og altid lyder, er der her og der »hin enkelte«, i hvem kærligheden ikke bliver kold.

Hvorfor ikke? Fordi han holder sig nær til ordet, der udgår fra Kristi kors – det ord, der åbenbarer Guds kærlighed, langmodighed, overbærenhed og godhed og aldrig bliver færdig dermed – den kærlighed, der er så fyldt af smerte, bevarer »hin enkelte«, der i tidens larm og støj og store ord og i menighedslivets verdsliggørelse, lytter – altid lytter til Gud selv, når han fra korset taler i sin korsfæstede Søn og siger: »Sådan elsker jeg dig!«

Enhver sådan bliver i kærligheden og holder derfor ud indtil enden. Han elsker Ham, der elskede ham først – og kærligheden lader sig ikke forføre hverken af loven eller af en anden Jesus. Han elsker sin næste og kan derfor hjælpe sin næste ud af forførelserne.

Skriv dig, Jesus, på mit hjerte,
du, min Konge og min Gud,
at ej vellyst eller smerte
dig formår at slette ud!
Denne indskrift på mig sæt:
Jesus ud af Nazaret
den korsfæstede min ære
og min salighed skal være!